

„Ha tudunk álmodni”

Szigethy Anna felvételei a szerző kötetéből

(Részlet a *Balatonfüred–Csopak* című kötetből.)

„...kik bút, bajt nem szenvednek / A boldogság karjain, / Vigadoznak a kies Fürednek / Kútfején és partjain...” *Csokonai Vitéz Mihály* bútól-bajtól gyötört szomorú szívét 1796-ban a kies Füredről Tihany zordon lankáira menekítette. S bár testvéri jó barátságban élt a borral – *Szelemdal a csikóbőrös kulacshoz* –, búbanátát nem siratta, oldotta, feledtette sem fehér, sem vörös füredi borral. Vagy ha igen, arról akkor verset nem írt. Pedig abban az időben utasembernek nem volt könnyű józanul eljutni Balatonfüredtől a Tihanyi-félszigetig, mert mindenkinek szinte kötelező volt az út melletti pincés szőlőkben egy-egy pohárka bort a gazdával meginni. Ezt *Eötvös Károly*, a Balaton és környékének szerelmese és legjobb ismerője állítja: „Balatonfüreden hajdanában a fekete földig leszólták azt a szőlősgazdát, aki minden arra járót be nem szólított egy pohár borra pincéjébe.”

Csokonai Vitéz Mihály vagy éjszaka, vagy futva ment Balatonfüredről Tihanyba, hogy ott keserű szívvel-lélekkel, ám józanul írja meg *A füredi parton* című versét.

*Mikszáth Kálmán*nak – akiről soha senki nem állította, hogy megvetette volna a szőlő levét – Balatonfüredről nem a szőlő és a bor jut eszébe. „Magyarországon minden falusi gyerek azzal nő fel, hogy van itt egy szép város: Budapest, amely azonban nem elég magyar. Van egy nagy, tősgyökeres magyar

város: Debrecen, amely azonban nem eléggé szép, és végül van egy híres fürdő, amely szép is, magyar is, s ez: Balatonfüred.”

Balatonfüredhez közeledve Mikszáth Kálmán nem tért be egyetlen barátságos vendégfogadóba, helybéli bort kínáló kocsmába sem, s nem állt meg inni két-három pohár bort, engedve az út menti pincés szőlők gazdáinak barátságos, vendégmarasztaló szavának. Vasúton érkezett Balatonfüredre, csak a vonatablakon keresztül bámulta az elsuhanó, szemet gyönyörködtető tájat (biztosan neki is feltűnt, hogy Csopakon a szőlőföld vörös), s a fürdőhelyre érve józanul sétált végig a Balaton-parton. Vállaltan józanul figyelve, ítélkezve mindarról, ami bennünket körülölel: tájról, környezetről, emberekről – mást és másképpen lát az ember, s kevésbé megértő, megbocsátó, mint néhány pohár füredi bor elfogyasztása után. „Ott is van az a Balatonfüred, ahová képzeljük, de nem olyan szép, mint ahogy gondoltuk. Én részemről nagyon sajnálom, hogy megnéztem, jobb szerettem volna, ha a képzeletbeli Füred maradt volna meg.”

Emlékszem, hogy milyen volt Balatonfüred és a Balaton-part ötven évvel ezelőtt. Látom, milyen ma. Más elképzelni, s más találkozni a valósággal. Más találkozás helyett elképzelni a valóságot.

„...bár nem nagy kedvelője vagyok a balatoni borvidéknek: sohasem tudtam megindultság nélkül szájamhoz venni a magos, meredek, badacsonyi csúcs közelében fekvő

Ányos-szőlő borát, sem Csopak szőke, habléány taposta nedvét..., mindig messzi, régmúlt Anna-bálok izzadt leányderekai, libegő harisnyakötői és fehér sarkaikon ügyesen forduló bokái látogattak meg, és dalárzók, éji zenészek, holdas nők jöttek az ablakom alá, a zsalugáter mögé...”

Próbálok elképzelni: milyenek lehetnek az ablakom alá sereglő holdas nők. *Krúdy Gyula* minden bizonnyal megivott néhány pohár bort (ezek szerint nem Balaton-tájit), amikor Asszonyságok díja című regényét írta. Lehet, hogy régen vagy soha nem járt a füredi Annabálon – de elképzelte... Álmodott a Balatonról, Füredről, az évszázada híres Anna-bálról. Talán nem is érdekelte, hogy milyen a valóságban a Balaton, az Anna-bál. Nagy író volt, el tudta hitetni olvasóival: a világ – a Balaton, Füred, az Anna-bál – olyan, amilyennek álmainkban elképzeljük.

Ha tudunk álmodni.

Ha okosan, bölcsen és mértéktartóan tudunk kortyolgatni igazi bort.

S ha Isten különös kegyelméből valaki lángésznek születik, akkor megajándékozza az emberiséget – a bort mértékkel és mértéktelenül is kedvelő *Vörösmarty Mihály* – egy égbé röpítő mondattal: „A Balaton, kettéosztva félszigete által, a legtisztább szem, mely valaha egekbe tekintett.”

Meg kell innunk néhány pohár súlyos balatonfüredi bort, hogy ezzel a mondattal merjünk farkasszemteléni nézni. ♣